

Diskussionsoplæg: Udvalg om bedre universitetsuddannelser

Spørgsmål til drøftelse

- Hvordan får fremtidens universitetsuddannelser en hensigtsmæssig opbygning, der matcher virksomhedernes efterspørgsel og de stigende behov for fleksibilitet i kompetenceudbuddet? Har studerende/medarbejdere fx tilstrækkelig fleksibilitet til at veksle mellem uddannelse og job?
- Hvordan får vi universitetsuddannelser af høj kvalitet og relevans for arbejdsmarkedet? Er der fx det rigtige udbud af de uddannelser, der forventes at være relevante på fremtidens arbejdsmarked? Skal uddannelserne give specifikke eller generiske kompetencer - eller skal de kunne begge dele?
- Hvordan kan uddannelsesstrukturen understøtte målet for uddannelserne?
- Hvordan får universitetsuddannelserne et solidt fokus på kompetenceefterspørgslen på det private arbejdsmarked, som fremadrettet skal aftage langt de fleste af fremtidens nyuddannede?

Universiteternes rolle i samfundet er afgørende

Universiteternes rolle i det danske samfund er afgørende. Det har i høj grad betydning for Danmark, i hvad og på hvilket niveau befolkningen uddannes. Både den private og den offentlige sektors fremdrift påvirkes af niveauet af de akademiske medarbejdere, der ansættes. Danske virksomheders succes, dansk vækst, dansk forskning og i sidste ende dansk velfærd defineres blandt andet af, hvor gode universiteter og uddannelser vi har i landet.

Det høje uddannelsesniveau øger samlet set Danmarks velstand, fordi både den individuelle produktivitet og erhvervsdeltagelsen er stigende med uddannelsesniveaue.

I løbet af de seneste 10 år er optaget på universiteterne steget markant, og med den kendte uddannelsesmønstre forventes 27 pct. af ungdomsårgang 2015 at gennemføre en kandidatuddannelse. Universiteterne er således blevet en hovedvej for mange unge. Målet skal være, at de studerende skal være blandt de dygtigste i verden, og at universiteterne skal have et højt niveau, høje ambitioner og stille høje faglige krav. Samtidig skal de studerende rustes godt til det samfund, de efterfølgende skal arbejde i og bidrage til, og som i stigende grad er præget af accelererende teknologisk udvikling.

Den teknologiske udvikling kan betyde, at efterspurgte kompetencer blandt universitetsuddannede fremover i højere grad vil omfatte bl.a.:

- Teknologiske kompetencer, herunder at bruge teknologi i deres fag
- Svært automatiserbare kompetencer, fx. sociale og emotionelle kompetencer, analytiske og kritiske kompetencer og kreativitet
- Livslang læring, herunder evnen til at tilegne sig ny viden og skabe værdi i mange forskellige sammenhænge.

Mange nyuddannede har samtidigt svært ved at finde et relevant job, og arbejdsmarkedet er under forandring. Det giver en række udfordringer for fremtidens universitetsuddannelser:

Udfordring 1 – Flexibilitet og kompetencebehov

- *Den teknologiske udvikling betyder blandt andet, at mange job ændrer karakter, og at helt nye kompetencebehov vinder frem.*
- *Arbejdsstyrken kan fremadrettet i højere grad blive udfordret i forhold til at omstille sig til en stadig skiftende kompetenceefterspørgsel hos virksomhederne.*
- *9 ud af 10 akademiske bachelorer fortsætter i dag direkte på en kandidatuddannelse, hvilket betyder, at de fleste har en lang faglig specialisering, inden de stifter bekendtskab med arbejdsmarkedet.*

Udfordring 2 - Relevante uddannelser og kompetencer

- *Adgangen til kvalificeret og veluddannet arbejdskraft er et centralt rammevilkår for en høj produktivitet i samfundet.*
- *Samtidig er der store forskelle i beskæftigelsen og produktivitetsgevinsten mellem de forskellige uddannelsesretninger.*
- *Når så mange unge får en universitetsuddannelse, øges behovet for, at uddannelserne har høj kvalitet og giver de studerende relevante kompetencer for arbejdsmarkedet.*

Udfordring 3 – Match mellem universiteter og arbejdsmarkedet

- *I dag beskæftiges en stor andel af personer med en lang videregående uddannelse i den offentlige sektor.*
- *Fremadrettet forventes det, at cirka 80 pct. af nye kandidater skal finde job i den private sektor.*
- *Fremadrettet er der behov for, at flere vælger uddannelser, der er relevante for den private sektor, herunder it-sektoren, eller uddannelserne tilpasses mere til private job.*